

KINNITATUD

1.09.2020.a direktori käskkirjaga nr 1-2/3

PÕLVA KOOLI ÕPPEKAVA

Sisukord

1. Üldsätted	3
1.1. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus	3
2. Põlva Kooli kasvatuslikud ja õpetuslikud üldeesmärgid	3
2.1. Üldeesmärgid	3
2.2. Õppe- ja kasvatuspõhimõtted	4
2.3. Kooli eripära	5
3. Riiklikes õppekavades määratletud üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine	6
4. Õppekorraldus	9
Õppesuunad III kooliastmes 2020/2021 õ-a	11
4.1. Tunnijaotusplaan	14
4.2. Lõimingu põhimõtted ja läbivad teemad	20
5. III kooliastme loovtöö korraldamise põhimõtted	30
6. Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus	31
6.1. Hindamise tingimused ja kord ning hinnetest teavitamine	31
6.2. Kujundav hindamine	32
6.3. Sõnaline hindamine	33
6.4. Õpilaste hindamise kriteeriumid	33
6.5. Õppimist toetav hindamine	35
6.6. Tasemehindamine ja tasemetööd	35
6.7. Kokkuvõttev hindamine	36
6.8. Käitumise hindamine	37
6.9. Hoolsuse hindamine	38
6.10. Põhikooli lõpetamine	38
7. Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus	39
8. Haridusliku erivajadusega õpilase õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord	39
9. Karjääriteenuste korraldus	47
10. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	48
11. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	48
12. Rakendussätted	48

1. Üldsätted

1.1. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

Põlva Kooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatusgevuse alusdokument, mille koostamisel on kool lähtunud põhikooli riiklikust õppekavast (edaspidi RÕK). Õppekava koostamisel on täidetud kõiki RÕK nõudeid.

Õppekava koostamisel on arvestatud Põlva valla poolt koolile püstitatud ülesandeid ja Põlva haridustraditsioone.

Õppekava koosneb üldosast ja ainekavadest. Sisus on rõhuasetus sellel, kuidas RÕK põhimõtteid koolis rakendatakse ja mis on meie kooli eripära. Tekstis on vajadusel viited RÕK vastavatele lõikudele.

Kooli õppekava üldosas esitatakse:

- 1) Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus
- 2) Põlva Kooli kasvatuslikud ja õpetuslikud üldeesmärgid, õppe- ja kasvatuspõhimõtted, kooli eripära
- 3) Riiklikes õppekavades määratletud üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine
- 4) Õppekorraldus
- 5) Lõimingu põhimõtted ja läbivad teemad
- 6) III kooliastme loovtöö korraldamise põhimõtted
- 7) Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus
- 8) Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus
- 9) Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord
- 10) Karjääriteenuste korraldus
- 11) Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted
- 12) Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

2. Põlva Kooli kasvatuslikud ja õpetuslikud üldeesmärgid

2.1. Üldeesmärgid

Põlva Kool on muutustele avatud, arenev ja õppiv kool. Põlva Koolis on väärtustatud inimeste omavahelise suhtlemise kvaliteet, valmisolek meeskonnatööks, kolleegi töö ja arvamuste austamine ning igakülgne õpilaste arengu toetamine, loodusest hoolimine ja säästmine. Koolis väärtustatakse inimesi, kes otsivad probleemidele konstruktiivseid lahendusi, et seeläbi aidata kaasa kooli arengule ning luua eeldused õpilaste isiklike võimete avaldumiseks ja arenemiseks.

Põlva Kooli kasvatuslikud ja õpetuslikud üldeesmärgid vastavad sisuliselt RÕK üld- ja kooliastme pädevustele ja rõhuasetustele (RÕK § 2–4 ja 7–12).

Riikliku õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel.

Oma sisult eeldab pädevuste kujundamine nii kooli kasvatuslike kui ka õppeeesmärkide täitmist. Seetõttu käsitletakse õpetamist ja kasvatamist õppekava koostamisel ja rakendamisel ühtse õppe-kasvatustsükli protsessina, vastandamata üht külge teisele.

2.2. Õppe- ja kasvatuspõhimõtted

Põlva Kool lähtub õpilaste väärtushinnangute kujundamisel RÕK alusväärtustest, väljendades sellega kooli kasvatuslikke üldeesmärke. Põhimõtet käsitletakse alljärgnevas tähendustes.

- Inimese, isiksuse, iseenda väärtustamine. Väärtusgrupp hõlmab endast lugupidamise, enesearengu vajaduse, oma võimete ja oskuste tunnetamisvõime kujundamist õpilastes.
- Oma lähedaste, pere, kooli, sõprade väärtustamine. Väärtusgrupp hõlmab tolerantsuse, empaatiavõime, vastutustundlikkuse, koostööoskuse kujundamist õpilastes.
- Eesti, kodumaa, kodulinna, ühiskonna väärtustamine. Väärtusgrupp hõlmab patriotismi, ettevõtlikkuse, kodu- ja sünnikohaarmastuse, demokraatlike väärtuste kujundamist õpilastes.
- Maailma mitmekesisuse, kõigi eluvormide, universumi väärtustamine. Väärtusgrupp hõlmab keskkonnahoidlikkuse, loodusarmastuse, tänapäevase maailmapildi kujundamist õpilases.

Õpetuslikud eesmärgid lähtuvad kooli õpetuslikust üldeesmärgist anda Põlva õpilastele laiapõhjaline ettevalmistus edasiõppimiseks järgmises haridusetapis. Õppimist käsitletakse väljundipõhiselt, st omandatakse igapäevaelus toimetulekuks vajalikud teadmised, oskused, vilumused, väärtushoiakud ja –hinnangud, seejuures lähtutakse õpilase individuaalsusest. Tugev põhiharidus tagab eeldused integreeruda ühiskonda ning loob võimalused aidata kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

Õpetuslikud eesmärgid on nimetatud järgnevas alapunktides.

- Aidata õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes, et tagada õpilase valmisolek õpinguteks järgmises haridusastmes ja elukestvaks õppeks.
- Tagada õpilasele eakohane nende eripära arvestav tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng, et põhikooli lõpetajal kujuneks terviklik maailmapilt. Selleks tuleb süvendada õppetöös ainetevahelist lõimingut, kasutada õppetöö tõhustamiseks erinevaid projektitegevusi ja tähtsustada ka loovaineid (I ja II kooliastmes). Oluline rõhuasetus on seejuures õpioskuste kujundamisel ja arendamisel kõigis kooliastmetes.
- Põhikooli lõpetaja suudab organiseerida õpikeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme lahendades; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadus

- Põhikooli lõpuks omandab õpilane eesti keele tasemel, mis võimaldab tal edaspidi edukalt aru saada erinevate valdkondade tekstidest, samuti luua ise eale vastava tasemega tekste.
- Põhikooli lõpuks suudab õpilane kasutada matemaatikale omast keelt, sümboloid ja meetodeid, lahendades erinevaid ülesandeid erinevatest eluvaldkondadest. Selleks kasutatakse II ning III kooliastmes diferentseeritud matemaatikaõpet, et tagada õpetus vastavalt õpilase võimetele ja vajadustele.
- Põhikooli lõpuks suudab õpilane leida internetist teda huvitavaid kogukondi; vajaduse korral algatab ise uue virtuaalse kogukonna ning loob sellele veebipõhise koostöökeskkonna.
- Kasutab turvaliselt ja esteetiliselt virtuaalset identiteeti; kaitseb enda identiteeti, on ettevaatlik võõrastega virtuaalselt suheldes, hoidub kasutamast teiste inimeste identiteeti.

Põlva Kooli on oodatud õppima kõik Põlva valla kooliealised õpilased sõltumata tema erivajadusest (va toimetuleku õppekava järgi õppivad õpilased) ning neile pakutakse avatud ja arendavat õpikeskkonda. Õppe kavandamisel ja korraldamisel lähtutakse õpilase individuaalsetest vajadustest. Meie kool väärtustab kaasavat haridust. Kooli töötajad panustavad sellesse, et iga õpilane tunneks end koolis väärtusliku ja väärtustatuna, areneks ning kasvaks õnnelikuks inimeseks.

2.3. Kooli eripära

Põlva Kool asub looduslikult ja kultuuriliselt mitmekesisel piirkonnas. Asukoha eelistustest ja Põlvamaa tunnusest „Põlvamaa- rohelisem elu“ tulenevalt pööratakse suurt rõhku looduse tundmaõppimisele, pärimuskultuurile, ettevõtlikkusele ning terviseedendusele.

Koolis tegutsevad looduseringid ning viiakse läbi õuesõpet, mille eesmärgiks on õppeainete lõimimine läbi aktiivsete välitegevuste erinevatele vanuserühmadele ning kooliastmetele. Lähtuvalt Põlva valla tunnusest „Põlva- parim paik põlvest põlve“ õpitakse koolis võru keelt ja kultuuri, mille õppimine annab õpilastele teadmisi võru keele ja kultuuriloo, oma kodupaiga ja –kihelkonna kohta, suurendab austust varasemate põlvkondade kogemuste vastu ja vastutustunnet oma kodupaiga tuleviku suhtes ning aitab kaasa võru keele ja kultuuri säilitamisele. Oluline on arendada noorema põlvkonna oskust kohalikku keelt kuulata, kõnelda, lugeda ja kirjutada.

Pärimuskultuuri õpetamisel tähtsustub muusikaline tegevus. Koolis toimub koorilaul, pilliõpe, tegutsevad erinevad ansamblid ja puhkpilliorkester. Koolis tegutseb rahvatantsuring.

Õppekavas on peotantsu tunnid 1.- 3.klassile. Koolis on tugeval järjel ka sporditegevus.

Kehalist aktiivsust saavad õpilased arendada erinevates ringides, 2. ja 3. klassi õpilastel toimub ujumiseõpetus. Kehalise kasvatuse tundides tegeletakse aktiivselt ka orienteerumise ja suusatamisega, kuna kohalik mitmekesine maastik ja väga head võimalused on oskuste arenguks suurepärased.

I kooliastmes toimub jalgratturi koolitus, mille raames õpilased saavad taotleda jalgratturi juhiluba.

Koolis toimub ka maleõpetus, mille valdamine toetab õpilase loogilise mõtlemise arengut, tähelepanelikkust ja täpsust, kasvatab iseloomu, õpetab lahendama mitmesuguseid ülesandeid ning on eduka õppimise eeldus kõigis õppeaineis.

Koolis õpitakse informaatikat, programmeerimist ning tegutseb robotika ring erinevates kooliastmetes.

Koolis toimuvad kõikide ainete ainenädalad, teemapäevad, projektipäevad ja koolisesed olümpiaadid.

Esimeses klassis toimub kogu õppeaasta vältel tähetund, mis on jagatud viieks kursuseks. Iga kursus koosneb seitsmest tunnist, mida juhendavad erinevad õpetajad. Kursustel saavad õpilased algteadmised erinevatest valdkondadest. Arendatakse õpilase loovust ning innustatakse rohkem liikuma.

Neljandas klassis on üks tund nädalas valikaine, kus õpilane valib kolme õppeaine vahel: draamaõpe, programmeerimine ja loodus-robotika ning õpib seda ainet kogu õppeaasta vältel. II kooliastmes õpitakse majandusõpet. Koolis tegutsevad edukalt minifirmad.

Kolmandas kooliastmes (7.-9- klass) saab valida kolme õppesuuna vahel: reaal-, loodus- ja humanitaarsuuna. Kui õpilasel ei ole välja kujunenud kindlaid meelisaineid või –tegevusi, saab ta õppida üldklassis.

3. Riiklikes õppekavades määratletud üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine

Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.

Pädevuste kujundamiste eesmärk on moraalse, igasse inimesesse ning inim- ja looduskeskkonda austuse ja lugupidamisega suhtuva inimese kujunemise soodustamine. Pädevuste kaudu arendatakse aktiivseid, enesemotivatsiooniga ja ikka enam iseseisvuvaid õppijaid.

Pädevused toetavad hariduseesmärkide saavutamist. Igaüks peaks suutma analüüsida oma individuaalseid vajadusi, seostades neid teiste inimeste ja keskkonna austamisega.

Pädevusi tuleb siduda õppesisu ja -moodustega nii, et õpilased oleksid varustatud lõimitud ja tähenduslike teadmistega, kuid ka vajalike arusaamade ja protsessidega, et nad saavutaksid nii isikliku iseseisvuse kui osavõtlikkuse teiste suhtes.

Pädevused rajanevad teatud kindlatel veendumustel õpetamise-õppimise ning õpetaja rolli kohta, nad on välja kasvanud hariduseesmärkidest. Pädevuste abil rõhutatakse, et igaüks peaks suutma analüüsida oma individuaalseid vajadusi, seostades neid teiste inimeste ja keskkonna austamisega.

Pädevuste omandamine võimaldab parandada õpilaste hariduse kvaliteeti, varustades neid nn tööriistadega, mis on kasulikud nii klassiseinte vahel kui väljaspool neid. See tähendab, et pädevused aitavad õpilast ainete sisu ning ka oskusi, väärtushinnanguid ja protsesse paremini omandada, samuti vajalikke võimeid arendada, et toimida mõistliku, vastutava ja hoolitseva ühiskonnaliikmena.

Õpilase arusaamade ja õppimise täiustamisel on kõikides nendes valdkondades keskne osa õpetajal.

Põlva Kooli õpilastes arendatavad üldpädevused ja nende kujundamise võimalused on: Kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;

Pädevust kujundavad tegevused:

- omakultuuri väärtustamine (võru keele ja kultuuri viljelemine, rahvakalendri tähtpäevade tutvustamine, omakultuuripäevad);
- osalemine Võro Instituudi ettevõtmistes (Uma Pido, murdevõistlus, ettelugemisvõistlus);
- koostöö kooli- ja linnaraamatukoguga (jutuvestjate ja deklamaatorite konkursid, kohtumised kirjanikega);
- projektides osalemine (sõpruskoolid, eTwinning, Erasmus, VEPA, Suitsuprii klass, KEAT);
- osalemine koolikeskkonna kujundamisel;
- osalemine koorides ja tantsuringides, laulu- ja tantsupidudel;
- loomingu ja ilumeele väärtustamine (näituste, teatrite ja erinevate kultuuriürituste ühiskülastused).

Sotsiaalne ja kodanikupädevus - suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;

Pädevust kujundavad tegevused:

- osalemine õpilasesinduse töös;
- Põlva Avatud Noortekeskuse ettevõtmistes osalemine;
- osalemine programmis „VEPA“
- perepäevad
- koostööoskuse arendamine (ülekooolilised koostööpäevad, sõprusklassid).

Enesemääratluspädevus - suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;

Pädevust kujundavad tegevused:

- kooli huviringide tegevus (näitering, laulukoorid, rahvatants, peotants, kandle- ja kellamängu ring, kooli orkester)
- esinemisjulguse arendamine (etluskonkurss „Tahan sulle öelda“, „Jutuvestja“ konkurss, kooli raadio, kooli infoleht);
- käitumine erinevas keskkonnas (kogunemised, ujula, staadion, õppeekskursioonid ja –käigud, koolilaager algklassidele);
- esmaabi koolitus Punane Rist, Tean tulest, VEPA projekt ● kooli piima, leiva ja juur-ning puuvilja pakkumine.

Õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi; Pädevust kujundavad tegevused:

- aktiivõppemeetodite kasutamine õppetundides;
- uurimustööde ja referaatide koostamine ja esitlemine;
- õppimisega seotud projektid (Känguru, pranglimine, NutiSport, MateTalgud, igakuine teemaviktoriin, digivahetund);
- osalemine olümpiaadidel, mälumängudes, viktoriinidel väljaspool kooli;
- õpilaste suunamine ja juhendamine erinevate teabevahendite kasutamisel, teabes orienteerumisel ning selle kriitilisel kasutamisel.

Suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi; Pädevust kujundavad tegevused:

- emakeelt väärtustavate ettevõtmiste korraldamine (emakeelenädal, deklamaatorite konkurss, Jutuvestja konkurss);
- võõrkeelte nädala korraldamine;
- kooliüritustel ja väljaspool kooli esinemine (etlus, laulmine, näitering, pillimäng);
- rahvusvahelistest projektidest osavõtmine
- õpilasvahetuse korraldamine;
- sõpruskoolidega suhtlemine ja kohtumised.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt; Pädevust kujundavad tegevused:

- õppekursioonide, väljasõitude, matkade korraldamine;
- KIK projektides osalemine;
- osavõtt matemaatikaädalast, pranglimisest, NutiSpordist, Mate talgutest, Känguru ja Sudoku võistlustest
- õuesõpe, teadusring
- IKT vahendite kasutamine, uue tehnoloogia eesmärgipärase kasutamise õpetamine.

Ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärke, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske;

Pädevust kujundavad tegevused:

- erinevates ettevõtmistes osalemine (õpilasesindus, õpilasfirmad, koolilaadad, perepäevad, ülekoolilised koostööpäevad, ettevõtlusmäng);
- õppekäikude korraldamine erinevatesse ettevõtetesse.

Digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Pädevust kujundavad tegevused:

- kaasaegsete IKT-vahendite kasutamine õppetöös ja suhtlusel;
- digiõpikute kasutamine (Opiq, Avita e-tunnid jms);
- digipärastlõuna ja digivahetundide läbiviimine;
- arvutipõhistes projektides osalemine;
- turvalise suhtlemise õpetamine erinevates digikeskkondades; • osalemine interneti ohte käsitlevatel konverentsidel ja koolitustel.

4. Õppekorraldus

Põhikoolis õppetegevust kavandades lähtuvad õpetajad üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning „Põhikooli riiklikus õppekavas“ § 2 sõnastatud alusväärtustest. Õppetegevust kavandades toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega.

Õppeaasta pikkuse, õpilaste õpikoormuse ja tunnijaotusplaani koostamisel võetakse aluseks „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ ning „Põhikooli riiklikus õppekavas“ sätestatud nõuded.

Põhikooli kooliastmed on põhikooli riikliku õppekava järgi:

- I kooliaste 1.-3. klass;
- II kooliaste 4.-6. klass;
- III kooliaste 7.-9.klass.

Põlva Koolis juhtimise seisukohalt, kus õppetöö toimub kolmes õppehoones ning tagamaks õpilastele sujuvad üleminekud ühest astmest teise, jaguneb kool koolikorralduslikult kaheks kooliosaks:

- noorem kooliosa- 1.-4.klass (Koolimaja tee 1 ja Lina 21 õppehoonetes) vanem kooliosa- 5.-9.klass (Kesk t 25 õppehoones)

Õppeaasta õppeperiood on jaotatud kolmeks õppetrimestriks:

- I trimester 12 nädalat;
- II trimester 11 nädalat;
- III trimester 12 nädalat.

Õppeaastas on vähemalt 175 õppepäeva, lõpuklassil koos eksamiperioodiga vähemalt 185 õppepäeva

Õppetund on kooli päevakavas või õpilasele koostatud individuaalses õppekavas juhendatud õppeks ettenähtud ajavahemik. Juhendatud õpe on kooli määratud viisil toimuv õpe, näiteks loeng, individuaaltund, konsultatsioon, e-õpe ja õppekäik, mis on suunatud teadmiste ja oskuste omandamisele ning toimub õppekeskkonnas, milles osalevad nii õpilane kui ka õpetaja. Õppetunni arvestuslik pikkus on 45 minutit. Õppetund vaheldub vahetunniga. Õppetunni võib jagada mitmeks osaks ning kuni kaks õppetundi võib toimuda järjest, ilma vahetunnita. Vahetunni pikkus on vähemalt kümme minutit iga õppetunni kohta. Vajadusel moodustatakse koolis eriklasse õpiraskustega õpilaste tarvis.

Kehaline kasvatus esimeses kooliastmes on jagatud kaheks osaks - 2 nädalatundi kehalist kasvatust

(sisaldab II klassis 25 ja III klassis 15 tundi ujumisõpet) ja 1 nädalatund tantsulist liikumist. Tantsuõpetuse kaudu omandab õpilane teadmisi keha arengu seaduspärasustest ja liikumisviiside mitmekesisusest.

Koolis õpetatakse A-võõrkeelena inglise keelt alates 3. klassist. B-võõrkeelena saksa või vene keelt alates 6. klassist.

III kooliastme loovtöö sooritavad õpilased üldjuhul 8.klassis.

Kolmandas kooliastmes (7.-9. klass) on õpilastel võimalik valida kolme suuna või üldklassi vahel: reaal-, loodus- ja humanitaarsuund.

Õppesuunad III kooliastmes 2020/2021 õ-a

Et õpilastel oleks võimalik teha valikuid ja harjuda täitma valikutega kaasnevaid kohustusi ning võtta vastutust, saavad kõik 6. klasside õpilased valida III kooliastmeks oma huvidest ja võimetest lähtuvalt erinevaid õppesuundi ja jätkata õpinguid reaal-, loodus-, humanitaarsuuna või üldklassis.

Reaalsuuna klass

Kui

- sa tunned, et mõtelda on mõnus;
- sa väärtustad head taset kõikides õppeainetes;
- matemaatika õppimine huvitab Sind;
- sa ei heida ülesannet kõrvale, kui see kohe arusaadav ei tundu;
- oled valmis uurima ja lahendama keerukamaid ülesandeid;
- oled nõus kooli esindama reaalainete olümpiaadidel ja võistlustel, siis tule **reaalklassi**.

Pakume

- süvendatud õpetust matemaatikas, st teemasid õppekavaväliselt;
- põhjalikumat tegelemist nuputamisülesannetega;
- võimalust lahendada matemaatikat arvuti abil (Geogebra, Scratch, Nutisport, Miksike, Opiq jne);
- osalemist erinevatel koolivälistel võistlustel;
- osalemist füüsikaringis, robootikaringis, tehnoloogiaringis;
- erinevad füüsika õppeainealased õppekäigud (Tähetorn Orion Olustveres, Virumaa Kollidž, TÜ füüsikum, elektri jaamad, Teadlaste ÖÖ);
- võimalus osaleda Põlva- ja Võrumaa õpilaste matemaatikalaagris.

Vastuvõtu tingimused

- 6.kl I ja II trimestri matemaatika hinne on „5“.
- Kohtade ületäituvuse korral arvestatakse selle õppeaasta matemaatika kontrolltööde hindeid, eelistatud on paremad tulemused. Samuti osavõttu matemaatikaolümpiaadist ja erinevatest matemaatika võistlustest.
- Vabade kohtade olemasolul võivad olla matemaatika trimestri hinded „5“ ja „4“.
- Jätkuvalt vabade kohtade olemasolul võivad olla matemaatika trimestri hinded „4“ ja „4“.

Õpilaste vastavust reaalsuuna tingimustele hindavad 6.klassi matemaatika õpetajad koostöös klassijuhatajatega.

Loodussuuna klass

Kui

- sa huvitud ja hoolid loodusest;
- sulle meeldib katsetada, uurida ja avastada;
- sa ei heitu mõttest kirjeldada loodust matemaatika abil;
- sa soovid kaasa aidata, et Põlvamaal oleks rohelisem elu;
- sulle meeldib looduses liikuda;
- sa oled nõus kooli esindama loodusainete olümpiaadidel, võistlustel ja projektides, siis tule **loodusklassi**.

Pakume

- süvendatud õpet bioloogias ja geograafias;
- võimalust õppida matemaatikat tasemerühmades;
- praktilisi töid kooli uurimislaboris;
- õppekäike loodusesse, loomaaeda, looduskeskustesse ja muuseumidesse;
- looduslaagreid Palupõhja looduskoolis, Matsalu rahvusparkis jm;
- võimalust Eestimaad avastada jalgsi, parvedega, ratastega ja räätsadega;
- võimalust osaleda keskkonnaklubi tegevuses;
- võimalust osaleda kodumaistes ja rahvusvahelistes projektides (UNESCO Läänemere projekt, Erasmus+ jm).

Vastuvõtu tingimused

- Loodusõpetuse hinne "5".
- Matemaatika hinne vähemalt "4".
- Kui õpilaste arv jääb väiksemaks kui 24, siis arvestame täiendavalt - loodusteadusliku silmaringi/huvi olemasolu:
  - bioloogia, inimeseõpetuse ja matemaatika olümpiaad;
  - loodusteaduslikud konkursid; - loodusprojektides osalemine;
  - noorkotkad, kodutütred;
  - huviringides osalemine või osalemise soov.

Õpilaste vastavust loodusklassi tingimustele hindavad 6.klassi loodusõpetuse õpetajad koostöös matemaatika õpetajatega ja klassijuhatajatega.

Humanitaarsuuna klass

Kui

- sa armastad lugeda, jutustada, rääkida ja oma seisukohti kaitsta;
- oled valmis oma mõtteid ja tähelepanekuid ka kirja panema;
- tahad arendada oma esinemisoskust;
- sind huvitavad ka minevikus toimunud sündmused ja tahad nendest rohkem teada;
- soovid arendada oma praktilist inglise keele oskust ning laiendada silmaringi seoses inglise keelt kõnelevate maadega, siis tule **humanitaarklassi**.

Pakume

- süvendatud õpetust eesti keeles ja kirjanduses, võõrkeeles ja ajaloo;
- kõneõpetust ja väitlusõpetust;
- keskendumist info leidmisele ja erinevate tekstide uurimist;
- huvitavaid teadmisi kirjandusest, ajaloost ja inglise keelt kõnelevatest maadest;
- võõrkeelse kirjanduse lugemise ja sellest arusaamise kogemust; □ võimalust õppida matemaatikat erinevas tasemerühmas.

Vastuvõtu tingimused

- Eesti keele, kirjanduse, ajaloo, inglise ja vene/saksa keele keskmine hinne kokku vähemalt "4".
- Aineõpetajate soovitus.
- Lapse selgelt põhjendatud soov (näiteks kirjutab vabal ajal või õpib omal käel mõnda võõrkeelt).
- On huvitatud kultuuriloost ning valmis tegema esitlusi inglise keeles.
- Humanitaarharu valivad õpilased, kes on valmis osalema nii kooli kui ka maakondlikel ajaloo ja keeltega seotud olümpiaadidel ning konkurssidel.

Õpilaste vastavust humanitaarklassi tingimustele hindavad 6.klassi keeleõpetajad koostöös ajalooõpetajate ja klassijuhatajatega.

Üldklass

Kui

- sul ei ole välja kujunenud kindlaid meelisaineid või –tegevusi seoses suunaklassides pakutavatega, siis tule **üldklassi**.

Pakume

kõiki õppeaineid võrdselt vastavalt riiklikule õppekavale; võimalust õppida matemaatikat erinevates tasemerühmades.

4.1. Tunnijaotusplaani

I kooliaste

Õppeaine	Kokku kooliastmes	1.klass	2.klass	3.klass	Kokku
Eesti keel	19	7	6	6	19
Kirjandus	0	0	0	0	0
A-võõrkeel (inglise keel)	3	0	0	3	3
B-võõrkeel	0	0	0	0	0
Matemaatika	10	3	3	4	10
Loodusõpetus	3	1	1	1	3
Inimeseõpetus	2	0	1	1	2
Muusika	6	2	2	2	6
Kunst	4,5	2	1	1,5	4,5
Tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	4,5	1	2	1,5	4,5
Kehaline kasvatus	8	2	3	3	8
Valikained					8
Loodusõpetus			1		1
Funktsionaalne lugemine				1	1
Matemaatika			1		1
Kehaline kasvatus		1	1		2
Informaatika			1		1
Lõimitud kursus		1			1
Võru keel ja kultuur				1	1
Kokku	68	20	23	25	68
Maksimaalne lubatud koormus	68	20	23	25	68

II kooliaste

Õppeaine	Kokku kooliastmes	4.klass	5.klass	6.klass	Kokku
Eesti keel	11	5	3	3	11
Kirjandus	4	0	2	2	4
A-võõrkeel (inglise keel)	9	3	3	3	9
B-võõrkeel (vene/saksa keel)	3	0	0	3	3
Matemaatika	13	4	4	5	13
Loodusõpetus	7	2	2	3	7
Ajalugu	3	0	1	2	3
Inimeseõpetus	2	0	1	1	2
Ühiskonnaõpetus	1	0	0	1	1
Muusika	4	2	1	1	4
Kunst	3	1	1	1	3
Tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	5	1	2	2	5
Kehaline kasvatus	8	3	3	2	8
Valikained					9
Eesti keel		1	1		2
Matemaatika		1	1		2
Draama- /loodusrobotika/ programmeerimine		1			1
Ajalugu			1		1
Informaatika			1		1
A-võõrkeel		1			1
Majandusõpetus				1	1
Kokku	83	25	28	30	82
Maksimaalne lubatud koormus	83	25	28	30	83

III kooliaste reaalsuund

Õppeaine	Kokku kooliastmes	7.klass	8.klass	9.klass	Kokku
Eesti keel	6	2	2	2	6
Kirjandus	6	2	2	2	6
A-võõrkeel (inglise keel)	9	3	3	3	9
B-võõrkeel (vene/saksa keel)	9	3	3	3	9
Matemaatika	13	5	4	4	13
Loodusõpetus	2	2	0	0	2
Geograafia	5	1	2	2	5
Bioloogia	5	1	2	2	5
Keemia	4	0	2	2	4
Füüsika	4	0	2	2	4
Ajalugu	6	2	2	2	6
Inimeseõpetus	2	1	1	0	2
Ühiskonnaõpetus	2	0	0	2	2
Muusika	3	1	1	1	3
Kunst	3	2	0	1	3
Tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	5	2	2	1	5
Kehaline kasvatus	6	2	2	2	6
Valikained					4
Eesti keel				0,5	0,5
Matemaatika				0,5	0,5
Informaatika			1		1
*Matemaatika (reaalharu)		1	1		2
*Bioloogia (loodusharu)					

*Geograafia (loodusharu)					
Eesti keel (hum.haru)					
Kokku	94	30	32	32	94
Maksimaalne lubatud koormus	94	30	32	32	94

III kooliaste loodussuund

Õppeaine	Kokku kooliastmes	7.klass	8.klass	9.klass	Kokku
Eesti keel	6	2	2	2	6
Kirjandus	6	2	2	2	6
A-võõrkeel (inglise keel)	9	3	3	3	9
B-võõrkeel (vene/saksa keel)	9	3	3	3	9
Matemaatika	13	5	4	4	13
Loodusõpetus	2	2	0	0	2
Geograafia	5	1	2	2	5
Bioloogia	5	1	2	2	5
Keemia	4	0	2	2	4
Füüsika	4	0	2	2	4
Ajalugu	6	2	2	2	6
Inimeseõpetus	2	1	1	0	2
Ühiskonnaõpetus	2	0	0	2	2
Muusika	3	1	1	1	3
Kunst	3	2	0	1	3
Tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	5	2	2	1	5
Kehaline kasvatus	6	2	2	2	6
Valikained					4

Eesti keel				0,5	0,5
Matemaatika				0,5	0,5
Informaatika			1		1
*Matemaatika (reaalharu)					
*Bioloogia (loodusharu)		0,5	0,5		1
*Geograafia (loodusharu)		0,5	0,5		1
Eesti keel (hum.haru)					
Kokku	94	30	32	32	94
Maksimaalne lubatud koormus	94	30	32	32	94

III kooliaste humanitaarsuund

Õppeaine	Kokku kooliastmes	7.klass	8.klass	9.klass	Kokku
Eesti keel	6	2	2	2	6
Kirjandus	6	2	2	2	6
A-võõrkeel (inglise keel)	9	3	3	3	9
B-võõrkeel (vene/saksa keel)	9	3	3	3	9
Matemaatika	13	5	4	4	13
Loodusõpetus	2	2	0	0	2
Geograafia	5	1	2	2	5
Bioloogia	5	1	2	2	5
Keemia	4	0	2	2	4
Füüsika	4	0	2	2	4
Ajalugu	6	2	2	2	6
Inimeseõpetus	2	1	1	0	2
Ühiskonnaõpetus	2	0	0	2	2
Muusika	3	1	1	1	3

Kunst	3	2	0	1	3
Tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	5	2	2	1	5
Kehaline kasvatus	6	2	2	2	6
Valikained					4
Eesti keel				0,5	0,5
Matemaatika				0,5	0,5
Informaatika			1		1
*Matemaatika (reaalharu)					
*Bioloogia (loodusharu)					
*Geograafia (loodusharu)					
Eesti keel (hum.haru)		1	1		2
Kokku	94	30	32	32	94
Maksimaalne lubatud koormus	94	30	32	32	94

III kooliaste üldklass

Õppeaine	Kokku kooliastmes	7.klass	8.klass	9.klass	Kokku
Eesti keel	6	2	2	2	6
Kirjandus	6	2	2	2	6
A-võõrkeel (inglise keel)	9	3	3	3	9
B-võõrkeel (vene/saksa keel)	9	3	3	3	9
Matemaatika	13	5	4	4	13
Loodusõpetus	2	2	0	0	2
Geograafia	5	1	2	2	5
Bioloogia	5	1	2	2	5

Keemia	4	0	2	2	4
Füüsika	4	0	2	2	4
Ajalugu	6	2	2	2	6
Inimeseõpetus	2	1	1	0	2
Ühiskonnaõpetus	2	0	0	2	2
Muusika	3	1	1	1	3
Kunst	3	2	0	1	3
Tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	5	2	2	1	5
Kehaline kasvatus	6	2	2	2	6
Valikained					2
Eesti keel				0,5	0,5
Matemaatika				0,5	0,5
Informaatika			1		1
*Matemaatika (reaalharu)					
*Bioloogia (loodusharu)					
*Geograafia (loodusharu)					
Eesti keel (hum.haru)					
Kokku	92	29	31	32	92
Maksimaalne lubatud koormus	94	30	32	32	94

4.2. Lõimingu põhimõtted ja läbivad teemad

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujundamist. Lõimingu saavutamist kavandatakse kooli õppekava ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus õpetaja töökava ja kooli üldtööplaani tasandil.

Lõimingu mõte avaldub selles, et ühel või teisel moel seostades eraldiseisvaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi ning asetades need reaalse elu konteksti aidatakse õpilastel neid mõtestada ning seostada üheks tervikuks.

Lõimingu ja läbivate teemade rõhutamine õppekavas põhineb konstruktivistlikul õppimisteoorial, mille alusel õppijatel kujunevad uued teadmised ja mõisted eelnevale kogemusele, teadmistele ja mõistetele tuginedes.

Lõiming jaguneb kaheks – seesmine ja välimine lõiming. Seesmine lõiming toimub õpilase teadvuses uue teadmise sünteesina varemõpitu ja erinevate õppeainete õppimise koosmõju tulemusena, olles seega sisuliselt õppekava rakendamise eesmärgiks. Välise lõimingu eri vormide rakendamine õppekava teostamisel on seesmise lõimingu saavutamise üheks olulisemaks vahendiks.

Välimine lõiming jaguneb omakorda horisontaalseks ja vertikaalseks. Vertikaalse lõiminguga seostub uue teadmise ja oskuse kujunemine eelkõige varemõpetatuga samas õppeaines ning väljendub kooli õppekavas põhiliselt õpetaja töökava tasandil otseses õppeprotsessis vastavalt konkreetse õpperühma vajadustele. Olulisemad horisontaalse lõimingu vormid õppeainete ja läbivate teemade õpetamise tasandite vahel on esitatud konkreetsemalt ainekavades, õpetajate töökavades ja 8. klassi loovtöö juhendis.

Ainevaldkonna, aine ja klassi õppekava tasandil täpsustatakse lõimingutsentrid – teemad, mõisted, meetodid, ideed ja ainepädevused, millele keskendudes õppeprotsess on organiseeritud.

Lõiming on tegevus, mis eeldab suhtlemist ja arutelu ning toimub peamiselt õpetaja vahetul juhendamisel. Õpetajate poolse lõimingu kaudu pakutakse õpilastele motiveeritud õppimist, seostades teadmisi õpilase huvidest lähtuvalt ning soodustades sellega õpilase aktiivsust. Lõimingu kaudu püüdleme selles suunas, et teadmisi õpitaks kriitiliselt ja läbi mõeldult ning seostades reaalse eluga. Lõimingu kaudu muutub õppimine tähenduslikumaks ja tulemuslikumaks. Seda soodustavad suhtlemine ja arutelud. Kui õppetegevus on õpetajal kavandatud õpilasekesksena, arvestades õpilase ealisi iseärasusi, eelnevaid teadmisi ja kogemusi ning õpilasele antakse valikuvõimalusi ning pühendatakse aega arutelule, siis on ka lõimingu kasutamise eesmärk saavutatud.

Lõiming ei ole asi iseenesest. Lisaks õpetajate initsiatiivile peab lõiming avalduma ka õpilase tasandil. Selleks on koolis loodud õppekeskkond, mis võimaldab õpilasel lõimingu tekkimist. Kui õpilane tajub tavapäraselt õppeaineid eraldi olevate tervikutena, siis koolis püüeldakse selles suunas, et õpilasel tekiks suutlikkus ühe õppeaine teadmisi ja oskusi teise õppeainesse üle kanda, ning tekiks suutlikkus koolis õpitut seostada ka argielu teadmise ja oskusega.

Läbivate teemade käsitus RÕK-s kannab eelkõige koolihariduse ja reaalse elu tihedama seostamise eesmärki. Rõhuasetus on kaheksal teemal:

- keskkond ja jätkusuutlik areng;
- elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
- tehnoloogia ja innovatsioon;
- teabekeskond;
- tervis ja ohutus;

- kodanikualgatus ja ettevõtlikkus; ● kultuuriline identiteet;
- väärtused ja kõlblus.

Läbivate teemade õpetamise tasandid on RÕK-s välja toodud järgmiselt:

- *õpikeskkonna korralduses;*
- *aineõppes – sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, aineteülesed, klassidevahelised ja ülekoolilised, koolide- ja rahvusvahelised projektid;*
- *valikainete valikul;*
- *läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös;*
- *koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassiväline õppetegevus ja huviringide tegevus ning osalemine maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.*

Arvestades eeltoodud erinevate õpetamistasandite seotust ja kirjeldusmahtu õppekavas, on kooli õppekavas väljatöötatud läbivate teemade käsitlemisel nii üldosas kui ka ainekavades ühendatud aineõppe ja valikainete tasandid ja lõimumistasandit käsitletakse laiemalt nii aineõppe seisukohalt kui ka klassiväliste ürituste tasandil.

Koolis on rakendamisel trimestripõhiste lõimitud päevade, nädalate või õppekäikude ja ürituste süsteem. Lõimitud süsteem võimaldab omamoodi õpilaste ja õpetajate ühise õpilabori vormis rakendada erinevaid uue kooli mudelite elemente: Huvitav Kool, Ettevõtlik Kool jne. Õpetajal on oma tundide ja muude õpilastega organiseeritud ettevõtmiste läbiviimisel loomuline vabadus. Ühisnõueteks on õpetamine õpilaste funktsionaalse lugemisoskuse tasemel, arendades aktiivõppe ja õpioskuste arendamise elemente.

Meie kooli eripäraks saavad teemapäevad ja/või teemanädalad, mis täidavad järgmisi funktsioone: arendavad õpilaste üldpädevusi erinevate valdkondade lõimumise kaudu; on reeglina seostatud kindlate teemade käsitlemisega; võimalusel seotud tihedalt kooli ühe põhiväärtusega.

Lähtuvalt sellest, et õpilaste väärtushoiakute kujundamine on RÕK üldeesmärkide, sihiseade ja üldpädevuste sisuks, on õppekava siduvaks teemaks „Väärtus ja kõlblus“, olles kogu õppeprotsessi lahutamatuks osaks.

Läbivate teemade tulemuslik rakendamine on suures osas hästikorraldatud koostöö küsimus. Lisaks koolis töötava personali koostööle luuakse kontakte kooliväliste partneritega, kes saaksid läbivate teemade käsitlemisel anda oma panuse. Efektive on väljaspool kooli saadud kampaaniate ja koolituste kaudu näiteks toetada turvalise ja ohutu käitumise edendamise õpet. Läbivate teemade rakendamisel tuleb teha koostööd õpilastel, õpetajatel, ka teistel koolitöötajatel, lapsevanematel, hoolekogul ning kaasatud koostööpartneritel väljaspool kooli. Aineõppel põhinev läbivate teemade kasutamine arvestab ainekavades toodud seoseid läbivate teemadetaotlustega ning õppeainete ja ainevaldkondade vahelise lõimingu vajadust läbivate teemade käsitlemisel. Läbivate teemade taotluste elluviimine toimub ka valikainete kaudu.

Õppeainete ja ainevaldkondade panus läbiva teema käsitlemisse on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev.

Õpikeskkonna korraldamise kaudu luuakse võimalused läbivate teemadega tegelemiseks. Läbivate teemade taotluste elluviimiseks kasutatakse nii vaimset, sotsiaalset kui ka füüsilist õpikeskkonda. Klassi- ja koolivälisel tegevusel põhinev läbivate teemade käsitlemine toimub

projekti- ning partnerlustegevuste kaudu, mille eesmärgid ja tulemused on seotud läbivate teemade taotlustega.

Läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvus õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

Õpilast suunatakse:

- 1) teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning kutseplaanide konkreetsemaks muutumisele;
- 2) arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisioskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
- 3) arendama oskust seada endale eesmärgid ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt; 4) kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
- 5) tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.

Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes aitab õpilasel kujundada positiivset hoiakut õppimisele ning toetab esmaste õpioskuste omandamist. Mänguliste tegevuste abil aidatakse õpilasel kujundada ning õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, õpioskuste arendamisele ning esmaste kutsevalikutega seostamisele. Õpilasi juhatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Tähtis on käsitleda töö ja kutsega seotud stereotüüpseid suhtumisi kriitiliselt, et need ei muutuks õpilase tulevikuväljavaadete piirajateks. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööhärgutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus saada kutsenõustamist.

Läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“

Läbiva teema „Keskond ja jätkusuutlik areng“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

Õpilast suunatakse:

- 1) aru saada loodusest kui terviksüsteemist, inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest;
- 2) aru saada inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest ning inimtegevusega kaasnevatest mõjudest;
- 3) väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust;
- 4) arutlema keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil, kujundama isiklike keskkonnaalaseid seisukohti ning pakkuma lahendusi keskkonnaprobleemidele; 5) võtma vastutust jätkusuutiku arengu eest, kasutama loodussäästlike ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise; hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimis-valikuid ja eluviisi.

Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes tugineb õpilase kogemustele, igapäevaelu nähtustele ning looduse vahetule kogemisele. Õppe ja kasvatuse kaudu taotletakse õpilase keskkonnataju kujunemist, pööratakse tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele ning tegutsemisviisidele, mille abil on keskkonnaprobleeme võimalik praktiliselt ära hoida ja lahendada.

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub peamiselt koduümbruse ja Eesti keskkonnaprobleemide käsitlemisele. Arendatakse tahet osaleda keskkonnaprobleemide ärahoidmises ja lahendamises ning kujundatakse keskkonnaalast otsustamisoskust. Arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt.

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub kohalike ning globaalsete keskkonna- ja inimarenguprobleemide käsitlemisele. Eesmärk on kujundada arusaama loodusest kui terviksüsteemist, looduskeskkonna haprusest ning inimese sõltuvusest loodusvaradest ja ressurssidest. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, rühmatööd, juhtumiuuringud, arutelud ning rollimängud. Õpitavad teadmised, oskused ja hoiakud loovad eeldused vastutustundliku ning säästva suhtumise kujunemiseks oma elukeskkonda ning eetiliste, moraalse ja esteetiliste aspektide arvestamiseks igapäevaelu probleemide lahendamisel.

Läbiv teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“

Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna

toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

Õpilast suunatakse: 1) väärtustama ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd, kodanikualgatust ja vabatahtlikkusel põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist; 2) olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklike seisukohti ning neid väljendama; 3) tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi; 4) mõistma avaliku, ettevõtlus- ja mittetulundussektori seoseid ning toimimist; 5) mõistma enda kui üksikisiku rolli ühiskonnas ning omandama oskusi osaleda otsustamisprotsessides; 6) mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusse ja selles osalemisse.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskne saada koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemusi. Selle viisid on õpilaste vabatahtlik tegevus, nt talgutöö, ühisürituste korraldamine vms. Lähtudes paikkonna võimalustest, tutvustatakse õpilasele kodukandi ettevõtteid, noorteühinguid ja teisi vabatahtlikke organisatsioone või huvirühmi, kes korraldavad kogukonnas üldkasulikke tegevusi, milles õpilased saavad osaleda.

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on oluline toetada õpilase initsiatiivi ning pakkuda talle võimalusi ja abi ühisalgatusteks. Õpilasi innustatakse iseseisvalt tegutsema ühise eesmärgi nimel ning võtma sellega kaasnevat vastutust ja kohustusi. Oluline on suunata õpilasi leidma jõukohastele probleemidele loomingulisi lahendusi ning aidata neil kogeda koos tegutsemise kasulikkust ja vajalikkust.

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub ühiskonna eri sektorite (avaliku, tulundus- ja mittetulundussektori) toimimisele ning nende seostele. Tähtsal kohal on riigi demokraatliku valitsemise korraldus ning üksikisiku või huvirühma osalemis- ja mõjutamisvõimalused kohaliku ja ühiskonna tasandi otsuste tegemisel. Kodanikualgatuse ning vabatahtlikuna tegutsemise mõistmiseks ja motiveerimiseks ning ettevõtlikkuse arendamiseks tutvustatakse õpilasele võimalusi osaleda tegevustes paikkonna hüvanguks ning teda julgustatakse neis tegevustes osalema.

Läbiv teema „Kultuuriline identiteet“

Läbiva teema „Kultuuriline identiteet“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma ennast kultuuri kandjana, edasivijjana ja kultuuride vahendajana;
- 2) mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana;
- 3) olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loomingusse, taunima diskrimineerimist;
- 4) tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ning seda üldistades, teiselt poolt ka omaalgatuslikult loetule, nähtule ja kogetule;
- 5) teadvustama ning tundma õppima mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust;
- 6) omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on oluline pakkuda õpilasele võimalust osaleda oma kultuurikeskkonna tavades ja kogeda sellega seonduvaid emotsioone. Õpilasel aidatakse jõuda mõistmiseni, et teatud tavad ja kombid on omased teatud kultuurile. Õppe ja kasvatuses kujundatakse meie kultuuriruumis üldiselt tunnustatud käitumisharjumusi, toetatakse uudishimu uue ja erineva suhtes ning positiivset suhtumist sellesse. Õpilaste erinevaid kogemusi kokku viies saavutatakse üldpilt oma kultuurist ja selle kokkupuudetest teiste kultuuridega.

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on tähtis kujundada positiivseid hoiakuid erinevate kultuuride ja inimeste suhtes ning vältida eelarvamusliku suhtumise kujunemist. Õpitakse respektima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit. Õppes ja kasvatuses leitakse võimalusi, kus õppija saab rakendada oma teadmisi ja oskusi omakultuuri tutvustamiseks näiteks koolide ja rahvusvaheliste projektide kaudu.

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes on keskne aidata õpilasel mõista, et omaenda tugev kultuuriline identiteet toetab teda teistes kultuurides orienteerumisel. Õpilasele pakutakse erinevaid võimalusi omandada kogemusi ning süvendada teadmisi teistest kultuuridest, saada elamusi erinevatest kunsti- ja kultuurivaldkondadest, sealhulgas võimalust kaasa lüüa kohalike kultuurisündmuste ettevalmistamises ja läbiviimises.

Läbiv teema „Teabekeskond“

Läbiva teema „Teabekeskond“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi.

Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi;
- 2) valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest;

- 3) määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet;
- 4) kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskondi;
- 5) arendama kriitilise tebeanalüüsi oskust.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskmes õpilase igapäevane teabekeskond. Õpetaja abil ja kaaslaste toel harjutakse kirjeldama oma tegevust teabekeskonnas. Õpilane õpib mõistma temale suunatud teadete suhtluseesmärki ning eristama olulisi teateid ebaolulistest. Samuti harjub õpilane mõistma, millised seaduspärasused kehtivad privaatses ja millised avalikus ruumis, sealhulgas internetis. Läbiva teema rõhuasetused toetavad I kooliastmes inimeseõpetuse, emakeele ning teiste õppeainete kaudu toimuvat suhtlemisoskuste kujundamist. Õpilase eakohast meediakasutust arvestades pööratakse rohkem tähelepanu visuaalsele meediale ning visuaalse teksti analüüsile.

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on käsitluse keskmes avalikus ja privaatses ruumis toimimise seaduspärasused ning põhiliste kommunikatsiooniformaatide tundmaõppimine. Õpilane harjub internetis liikudes eristama avalikku ja isiklikku sfääri ning valima selle põhjal õiget suhtlusviisi. Teise kooliastme jooksul harjutakse lugema ja kuulama uudist kui üht ajakirjanduse põhilist tekstiliiki, hindama selle kvaliteeti ning tuvastama uudises puuduvat teavet.

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes õpitakse mõistma ja analüüsima meedia rolle ühiskonnas, sealhulgas majanduselus, ning kasutama meediat teabeallikana. Senisest olulisemaks muutub teabe usaldusväärsuse kriitiline hindamine, kuna õpilane hakkab leidud teavet järjest rohkem kasutama isiklike otsuste tegemiseks (nt õppimisvõimalusi valides). Õpetus ja kasvatus töös aitavad õpilasel mõista internetis leiduvaid võimalusi ja ohte ning ennast ja oma privaatsust kaitsta; iseseisev teabeotsing muutub õpilasele harjumuspäraseks. Läbiva teema käsitlemine loob võimalused analüüsida meediaga seotud problemaatilisi olukordi (eraellu sekkumine, väärteabe edastamine, huvide kahjustamine, kallutatud teabe edastamine vms).

Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“

Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Õpilast suunatakse:

- 1) omandama teadmisi tehnoloogiate toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades;
- 2) mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ning keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus;
- 3) aru saama tehnoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste uuenduste vastastikustest mõjudest ning omavahelisest seotusest;

- 4) mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud eetilistes küsimustes;
- 5) kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (edaspidi *IKT*) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;
- 6) arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid, vormistades arvutiga loovtöid. Soovitav on kasutada eelkõige frontaalset õpetamismeetodit ning mängulisi arvutiprogramme. Tehnoloogia rakendamise võimalusi mitmekesistatakse foto või video tegemise ning mudelite ja makettide meisterdamise integreerimise kaudu õppetegevusse.

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes põhineb eelkõige kooli ja õppetööga seonduvatel praktilistel ülesannetel, mis eeldavad tehnoloogia rakendamist erinevates ainetundides või huvitegevuses. Arvutipõhises õppes on soovitatav kasutada rühmatööd ja aktiivõppemeetodeid.

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes kujundab *IKT* rakendamise pädevusi igapäevaelus ja õpingutes. Nende pädevuste kujundamiseks tuleb erinevate õppeainete õpetajatel lõimida oma ainetundidesse *IKT* rakendamisel põhinevaid meetodeid ja töövõtteid. Lisaks arvutiklassis peetud ainetundidele on III kooliastmes soovitatav kasutada nüüdisaegseid *IKT* vahendeid ka kodutööde ja õuesõppe puhul.

Läbiv teema „Tervis ja ohutus“

Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

- a) Tervisekasvatus põhineb õpilaste tervisega seonduvate teadmiste ja hoiakute ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisel. Seda toetab tervist edendava kooli põhimõtete rakendamine koolis.
- b) Ohutuse valdkonnas õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule-, veeohu ja teiste keskkonnast tulenevate ohtude puhul ning otsima vajaduse korral abi.

Õpilast suunatakse:

a) tervise valdkonnas:

- 1) terviseteadlikkuse arenemisele, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;
  - 2) kasutama oma teadmisi, enesega toimetuleku oskusi ning üldisi sotsiaalseid oskusi enda ja teiste turvalisuse, sealhulgas turvalise koolikeskkonna kujundamiseks;
  - 3) teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega;
  - 4) leidma ning kasutama usaldusväärset terviseteadet ja abiteenuseid; 5) teadvustama keskkonna mõju oma tervisele.
- b) ohutuse valdkonnas:

- 1) tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi;
- 2) vältima ohuolukordadesse sattumist;
- 3) kujundama turvalisele kooli- ja kodukeskkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist;
- 4) omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda;
- 5) kujundama õiget liikluskäitumist, harjuma järgima liikluses kehtivaid norme ning arvestama kaasliiklejaid; 6) tundma õppima ja väärtustama liikluse ning ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes pannakse rõhk tervislike ja ohutute käitumisviiside kujundamisele. Õppija omandab eakohased teadmised ja oskused seonduvalt tervise füüsilise, vaimse, emotsionaalse kui sotsiaalse tervise aspektiga ning kujuneb tervist väärtustav hoiak. Selles vanuses on tähtis, et õpilane mõistaks ohu olemust ja selle tekkepõhjusi oma igapäevases keskkonnas ning omandaks oskused käituda ohutult ja turvaliselt. Õppemeetoditest on rõhk jutustustel, aruteludel, rühmatöödel, demonstratsioonidel, rollimängudel ja käitumise modelleerimisel.

Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ käsitlemisel II kooliastmes pööratakse teadmiste ja oskuste kujundamise kõrval tähelepanu eelkõige vastavasisuliste väärtushinnangute kujundamisele, õpetuse elulähedusele ja levinuma riskikäitumise ärahoidmisele (käitumine, millega kaasnevad nt vigastused, ohu tekkimine, alkoholi jt uimastite kuritarvitamine, suitsetamine, seksuaalne riskikäitumine, ebatervislik toitumine, vähene kehaline aktiivsus ja kehaline ülekoormus). Õppemeetoditest sobivad aktiivõppemeetodid, arutelu, rühmatöö, rollimängud ja demonstratsioonid. Õppetööd ainetundides saavad täiendada noortelt noortele metoodikal põhinevad tunnivälised projektid.

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes pööratakse tähelepanu tervist ja ohutust väärtustavate hoiakute kujundamisele ning tervisliku ja ohutu käitumise oskuste arendamisele. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, diskussioon, juhtumianalüüsid, rühmatöö, uurimisprojektid ja rollimängud. Tähtsal kohal on ka õpilastega korraldatavad klassivälised ennetusprogrammid ning õpilaste maksimaalne kaasamine tervist edendavatesse ja ümbritseva turvalisust suurendavatesse tegevustesse.

Läbiv teema „Väärtused ja kõlblus“

Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Õpilast suunatakse:

- 1) tunnustama väärtusi, kõlbelisi norme ja viisakusreegleid;
- 2) analüüsima süstemaatiliselt kõlbelisi norme ja väärtusi;
- 3) arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma;

- 4) juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel;
- 5) osalema kollektiivi (klassi, kooli, huviringi jm) eetikakoodeksi ja käitumisreeglite väljatöötamises ning neid järgima;
- 6) reflekteerima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumispõhimõtete üle, kasutades kõlbeliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on rõhk iseenda tundmaõppimisel, heade kommete omandamisel ja sellise klassikollektiivi kujundamisel, kus peetakse oluliseks õiglust, ausust, hoolivust, sallivust, inimväärikust, lugupidamist enda ja teiste vastu, lubaduste pidamist ning demokraatlikku osalemist ja rahvuslikkust. Õppemeetoditest on esikohal töö jutustustega, rollimängud, arutelud ja õpetaja selgitused, mille vältel õpitakse oma kogemusi teadvustama ning oma tegutsemist jälgima ja reflekteerima.

Läbiva teema käsitlemisega II kooliastmes teadvustatakse ja mõtestatakse kõlbelisi norme ning kujundatakse sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu. Erinevaid vaatenurki pakkuva käsitluse kaudu taotletakse õpilase isiklike seisukohtade kujunemist humanistlike kõlbeliste normide taustal. Õpilase mõttearendustesse tuleks suhtuda paindlikult, jättes õpilasele võimaluse säilitada oma arvamus. Õppemeetoditest on kesksel kohal lugude analüüs, aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud. Õppevara kaudu tutvustatakse õpilasele positiivseid kõlbelisi eeskujusid ja ideaale. Igapäevases koolielus pakutakse võimalusi rakendada omandatud teadmisi.

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes toob selgemalt esile väärtushinnangute ja kõlbeliste normide ühiskondliku ning ajaloolis-kultuurilise mõõtme. Erinevate maailmavaadete ja religioonide tutvustamisega (ajaloos ning tänapäeval) toetatakse sallivuse ja lugupidava suhtumise ning maailmavaatelistes küsimustes orienteerumise oskuste kujunemist. Eri allikatest teabe kogumisega, erinevates õppeainetes käsitletu ning kogemuste põhjal juhitakse õpilasi arutlema väärtuste ja kõlbelisuse teemade üle, võrdlema erinevaid seisukohti ja põhjendama oma seisukohti, pidades silmas eelarvamusteta, taktitundelist, avatud ja lugupidavat suhtumist erinevatesse arusaamadesse. Sobilik on teha uurimisprojekte, mis võimaldavad käsitleda küsimusi sügavamalt ja mitmekülgsemalt.

5. III kooliastme loovtöö korraldamise põhimõtted

III kooliastmes teeb Põlva Kooli õpilane läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimistöö, projekt, omaloominguline töö (kunstitöö või muu taoline). Selle korraldamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- loovtöö teema valib õpilane ise koostöös juhendaja õpetaja poolt pakutud ja koolipoolt kinnitatud teemavaldkondadest või pakub välja enda oma, mis lähtub õppekava läbivatest teemadest ja mille kinnitab käskkirjaliselt direktor õppeaasta alguses;
- loovtöö sooritatakse 8. klassis;

- õppeaasta alguses tutvustatakse õpilasele loovtöö korraldamise põhimõtteid ja temaatilisi rõhuasetusi;
- loovtöö täpsema teemavaliku teevad 8. klassi õpilased koostöös juhendava (te) õpetaja(te)ga I trimestri lõpuks. Selle kohta täidetakse kinnitusleht (kindel formular), millel on kirjas, millise töö õpilane teeb, miks ta just selle töö valis, kes on juhendaja ja millal on esitamistähtaeg.
- loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt (rühmatööna, mis kooskõlastatakse eraldi);
- loovtöö koosneb nii teoreetilisest kui ka praktilisest osast; loovtöö kohta esitab õpilane resümee, mis sisaldab ülevaadet töö valmimiskäigust, tegija ja eksperdi hinnangut (resümeeiks kindel formular);
- loovtöö valmib III trimestriks ja kaitstakse kaitsmiskomisjoni ees;
- kaitsmiskomisjoni koosseisu ja kaitsmise aja määrab kooli direktor oma käskkirjaga;
- loovtööd ja resümeeid on avalikuks tutvumiseks väljas kahe-kolme päeva jooksul; resümeeidest moodustub igal õppeaastal 8. klasside loovtööde teemakaust (mapp);
- valitud loovtöid tutvustatakse kooli loovuse arengu konverentsil (või mõnes ainetunnis või huviringis);
- teema kinnitusleht ja loovtöö tegemisest kokkuvõte (resümee) on eraldi dokumendi vormid;
- loovtöö valmimise protsessi reguleerib direktori poolt käskkirjaliselt kinnitatud loovtööde juhend, mis on kättesaadav kooli kodulehel kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja paber kandjal kooli raamatukogus.

6. Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus

Hindamise põhimõtted on:

- Toetada, innustada ja suunata õpilasi sihikindlalt õppima;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel; • anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtted on:

- suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
- motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid; • arendada õpilase eneseanalüüsi oskust.

6.1. Hindamise tingimused ja kord ning hinnetest teavitamine

6.1.1. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, kogutud teabe analüüsimine ja kasutamine õppe kavandamisel ning tagasiside andmisel.

Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise.

Lähtuvalt õppe-eesmärkidest kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist.

- 6.1.2. Õpetaja tutvustab oma töökava ja kokkuvõtva hinde kujunemise põhimõtteid õpilasele õppeaasta iga trimestri esimeses ainetunnis.
- 6.1.3. Põhikooli kõigis kooliastmetes hinnatakse trimestrite kaupa õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi viiepallisüsteemis, kus hinne „5“ on „väga hea“, „4“ – „hea“, „3“ – „rahuldav“, „2“ – „puudulik“ ja „1“ – „nõrk“. 1. klassi õpilaste teadmistele ja oskustele antakse nii trimestrite kui ka õppeaasta lõpul kirjalikult kokkuvõtvaid sõnalisi hinnanguid.
- 6.1.4. Teadmiste ja oskuste, käitumise ning hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustatakse lastevanematele klassi lastevanemate koosolekul, soovi korral ka individuaalselt.
- 6.1.5. Kool annab õpilasele ja lapsevanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise ja hoolsuse kohta iga trimestri lõpus õpilase klassitunnistuse kaudu.
- 6.1.6. Kui õpilane omavoliliselt õppetunnist lahkub, siis kantakse päevikusse märged „põhjuseta puudumine“.
- 6.1.7. Teadmisi ja oskusi hindab klassi- või aineõpetaja, käitumise ja hoolsuse kohta annab hinnangu klassijuhataja koos aineõpetajaga. Lähtuvalt otsusest märgitakse käitumise ja hoolsuse hinnanguks „E“ – „eeskujulik“, „H“ – „hea“, „R“ – „rahuldav“ või „MR“ – „mitterahuldav“.
- 6.1.8. Stuudiumist saavad õpilane ja lapsevanem teavet õppesisu, õpilase õppe edukuse, käitumise ja hoolsuse ning puudumiste kohta.
- 6.1.9. Kirjaliku töö hindest teavitatakse õpilast Stuudiumi vahendusel hiljemalt 5 päeva jooksul pärast töö sooritamist.
  - 6.1.1.1. Õppepäevas võib läbi viia ühe kontrolltöö. Kontrolltöö toimumise ajast teatatakse õpilasele vähemalt viis õppepäeva enne kontrolltöö toimumist (kontrolltööde graafik stuudiumis).
  - 6.1.1.2. Õpilasel või lapsevanemal on õigus õpilase hindeid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

6.2. Kujundav hindamine

- 6.2.1. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel õppimist toetavat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed.
- 6.2.2. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasisides kirjeldatakse õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning tehakse ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut. Tagasiside on arenguveestluse läbiviimise alus.

- 6.2.3. Kujundavat hindamist kasutatakse kõigis õppeainetes ja kooliastmetes vajalike õpitulemuste saavutamise toetamisel ja tagasisidestamisel.
- 6.2.4. Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatuseesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.
- 6.2.5. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

6.3. Sõnaline hindamine

- 6.3.1. Põhikooli 1. klassis kasutatakse õpilase hindamisel kõigis õppeainetes numbriliste hinnete asemel suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid. Sõnaline hinnang toetub ainekavades iga õpitulemuse kohta koostatud õpitulemuse hindamise kriteeriumitele, mis on väljendatud erinevatel tasanditel.
- 6.3.2. klassis kasutatav kokkuvõttev hindamine toimub trimestri lõpul ning väljendub kirjeldavate sõnaliste kokkuvõtivate hinnangute andmisena, millel ei ole numbrilist ekvivalenti. Kokkuvõtvas hinnangus kajastub selgelt, kuivõrd taotletud õpitulemused on saavutatud.
- 6.3.3. Sõnalist hinnangut „arvestatud“ või „mittearvestatud“ kasutatakse esimeses kooliastmes inimeseõpetuses, informaatikas, võru keele ja kultuuri õpetuses ja tantsuõpetuses;
- 6.3.4. Sõnalist hinnangut „arvestatud“ või „mittearvestatud“ kasutatakse 2.klassis muusikaõpetuses, kehalises kasvatuses, kunsti- ja tööõpetuses;
- 6.3.5. Sõnalist hinnangut „arvestatud“ või „mittearvestatud“ kasutatakse teises kooliastmes kohustuslikus valikaines (programmeerimine, draamaõpetus, loodusrobotika);
- 6.3.6. Õpilase koolist lahkumisel teisendatakse jooksva õppeaasta sõnalised hinnangud, mis on aluseks õpilase järgmise klassi üleviimisel, „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 29 lõikes 2 sätestatud hindedkaalasse.

6.4. Õpilaste hindamise kriteeriumid

- 6.4.1. Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- 6.4.2. Hindega „5“ ehk „väga hea“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid. 6.4.3. Hindega „4“ ehk „hea“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika

õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele.

- 6.4.4. Hindega „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus.
- 6.4.5. Hindega „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga see ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus.
- 6.4.6. Hindega „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.
- 6.4.7. Viiepallisüsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindega „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindega „4” 75–89%, hindega „3” 50–74%, hindega „2” 20–49% ning hindega „1” 0–19%.
- 6.4.8. Õppenõukogu otsusega määratud erivajadustega õpilaste hindamisel oskusainetes ja meditsiinilisse erigruppi kuuluvate õpilaste hindamisel kehalises kasvatuses võib kasutada hinnanguid „arvestatud” ja „mittearvestatud” (välja arvatud aastahinne ja kooliastme hinne).
- 6.4.9. Oskusainetes, mis eeldavad erivõimel põhinevaid oskusi (kehaline kasvatus, muusika, kunst, tööõpetus), arvestatakse hindamisel ka õpilaste püüdlikkust, suhtumist õppeainesse ja teoreetilisi teadmisi ning õpilase individuaalset arengut.
- 6.4.10. Õppenõustamisel saadud otsuse alusel püsiva kirjaliku kõne puudega põhikooliõpilaste osas, kes saavad regulaarset logopeedilist abi, rakendatakse diferentseeritud hindamist, kusjuures düsgraafia omaseid spetsiifilisi vigu arvestatakse vealiikide järgi. Ühte liiki vead loetakse üheks veaks. Põhikooliõpilastele, kellel on püsivad õpiraskused matemaatikas, võib õppenõukogu otsusel rakendada diferentseeritud hindamist. Õpilase arvestuslikult hinnatavatele kirjalikele töödele ja klassitunnistusele tehakse märke, et õpilast hinnatud diferentseeritult. Lõputunnistusele seda märget ei tehta.
- 6.4.11. Põhikooliõpilane saab õpiabi ja võimaluse järele vastata oma „puudlikku” või „nõrka” hinnet või „!” (mis tähendab teatud võlgnevust antud aines) 10 päeva jooksul või erandjuhul kokkuleppel aineõpetajaga kogu õppeperioodi vältel. Kui õpilane ei pea kokkulepetest kinni, ei ilmu korduvalt õpirühma, konsultatsiooni või järelevastamisele, on õpetajal õigus hinnata sellist tööd hindega „nõrk”. Nädal enne trimestrihinnete väljapanekut võib õpetaja õpilase soovil leida aja küll õpiabi jaoks, aga hinde parandamiseks sellest ajast ei piisa.
- 6.4.12. Parandatud trimestrihinne märgib õpetaja Studiumisse koos täiendava kommentaariga ning teeb vastava märke ka tunnistusele.

- 6.4.13. Haridusliku erivajadusega õpilane õpib ja teeb järeltöid koos õpetajaga vastava graafiku järgi. Mitmes aines puudulikult õppiv õpilane teeb koos aineõpetajatega, vajadusel klassijuhataja abil, järelevastamisplaani. Kui õpilane ei pea kokkulepetest kinni ega ilmu vastavalt plaanile õpiabile või järelevastamisele, teatab aineõpetaja sellest klassijuhatajale. Jätkuva puudumise korral pöördub klassijuhataja tugisüsteemi poole, kaasatakse ka lapsevanem. Vajadusel kaasab kool lastekaitsetöötaja.
- 6.4.14. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine, plagieerimine või mahakirjutamine õpilase poolt või on õpilane korduvalt jätnud kodused õpiülesanded täitmata või jäänud mõjuva põhjuseta järelevastamisele tulemata, võib tulemust hinnata hindega „nõrk”.

6.5. Õppimist toetav hindamine

I kooliastmes mõistame õppimist toetava hindamise all eelkõige õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed.

II ja III kooliastmes on küll numbriline hindamine, aga hakkame järk-järgult rakendama positiivse hindamise süsteemi. See tähendab, et kui õpilase töö hinne on puudulik, siis õpetaja ei pruugi panna kohe negatiivset hinnet. Õpetaja analüüsib koos õpilasega tehtud töö vigu ja puudujääke. Õpilane parandab vead, olenevalt aimest õpib veel reegleid, sõnu vmt ning teeb uue samalaadse töö. Õpilane saab hinde alles siis, kui tulem on positiivne. Kirjandi või esse puhul analüüsib õpetaja koos õpilasega kõigepealt tehtud tööd, seejärel õpilane täiendab ja parandab iseseisvalt olemasolevat kirjandit või esseed, vajadusel konsulteerib veel kord õpetajaga ning jätkab protsessi positiivse tulemuse saavutamiseni. Negatiivse hinde saab õpilane siis, kui ei ole õpetajaga kokkulepitud koostöö käigus oma tööd täiendavalt parandanud või ei kasuta üldse võimalust oma tööd täiendada või parandada.

Õpilasel on õigus soovi korral ka oma positiivseid õpitulemusi (hindeid) parandada. Kui parandushinne kujuneb madalamaks kui algne hinne, siis jääb kehtima esialgne hinne.

6.6. Tasemehindamine ja tasemetööd

- 6.6.1. Tasemehindamise eesmärk on võimaldada õpilasel süstematiseerida oma teadmisi terviku loomiseks ja selle abil oma huve ja võimeid määratleda ning arendada, samuti eksamikogemusi omandada. Tasemehindamine on kooli sisehindamissüsteemi osa.
- 6.6.2. Tasemehindamise läbiviimine võib olla:

- kirjalik (kontrolltöö, test, essee, referaat, uurimus, loovtöö vms, mis hõlmab ainekava põhiteematikat ja mõistestikku, näitab omandatu rakendusoskust);
- suuline (arvestusepileti küsimustele vastamine, ettekanne, kõne vms);

- praktiline (laboritööde tsükkel, võimlemiskava, õpilaste ühisprojekt, kunsti- või tarbeese vms).

6.6.3. Vastavalt klassiastmetele on tasemetööde ainevaliku üldised põhimõtted järgmised:

- 3. klassi õpilased sooritavad kooli tasemetöö eesti keeles;
- 4. klassi õpilased sooritavad riikliku tasemetöö eesti keeles, loodusõpetuses ja matemaatikas;
- 6. klassi õpilased sooritavad kooli tasemetöö eesti keeles;
- 7. klassi õpilased sooritavad riikliku tasemetöö eesti keeles, inglise keeles, loodusõpetuses ja matemaatikas;
- 8. klassi õpilased sooritavad kooli tasemetöö eesti keeles ja matemaatikas;

8. klassis sooritab õpilane läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline. Loovtöö teema valib õpilane. Loovtööd numbriliselt ei hinnata, aga märges teema ja soorituse kohta kantakse 9. klassi lõputunnistusele.

6.6.4. Tasemehindamise fikseerimine ja arvestamine kokkuvõtliku hindamise juures:

- Tasemetöö loetakse sooritatuks või mittesooritatuks, aga hinne omab trimestrihinne kujunemisel olulist osa;
- Loovtöö loetakse kas sooritatuks või mittesooritatuks.

6.7. Kokkuvõttev hindamine

6.7.1. Kokkuvõttev hindamine on trimestrihinnete koondamine aastahindeks.

Kokkuvõttev hindamine on õppeprotsessi käigus antud suulise hinnangu ja hinnete koondamine trimestrihinneteks ning trimestrihinnete koondamine aastahinneteks. Trimestrite koondhinnet ei panda aritmeetilise keskmise põhjal. Trimestri koondhinne ei ole automaatselt positiivne, kui üks trimester on õppeperioodi lõpuks „puudulik“, vaid õpilasel on vaja sooritada eelnevalt täiendav õppetöö.

6.7.2. Trimestri hinne võib panemata jätta, kui õpilane on puudunud 50% vastava aine tundidest või/ja on sooritamata rohkem kui üks kolmandik planeeritud hinnatavatest õppeülesannetest. Õpilasele antakse uue trimestri alguses 10 õppepäeva pikendust sooritamata õppeülesannete teostamiseks.

6.7.3. Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestrihinne või -hinnang jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata 10 tööpäeva jooksul ning on jätnud kasutamata kooli pakutud tugisüsteemide abi, hinnatakse aastahinde väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk“ või antakse tulemustele mitterahuldav hinnang.

6.7.4. Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik“ või „nõrk“ või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või õpiabiplaani, et

aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused. Täiendava õppetöö tulemusena saadud positiivne hinne lisatakse kaldkriipsuga trimestri negatiivse hinde järele. Etteantud õpiabiplaani mittetäitmise korral jääb õpilane õppeaasta lõpus täiendavale õppetööle.

- 6.7.5. Trimestrihinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilase järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.
- 6.7.6. Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest tuleks välja panna aastahinne „puudulik” või „nõrk”. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.
- 6.7.7. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk”, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisse õpilase või lapsevanema ning kuulab ära nende arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.
- 6.7.8. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk”. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või lapsevanema ning kuulab ära nende arvamuse.
- 6.7.9. 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.
- 6.7.10. Sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajaks.

6.8. Käitumise hindamine

Käitumise hindamise alus on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis.

- Käitumishindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid järjepidevalt.
- Käitumishindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid.

- Käitumishindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi.
- Käitumishindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate ega lastevanemate nõudmistele. Erandjuhtudel võib õpilase käitumise hinnata „mitterahuldavaks“ ka üksiku ühiskonna- või kõlblusvastase teo eest.

6.9. Hoolsuse hindamine

Hoolsuse hindamise alus on õpilase suhtumine õppimisse ja ülesannetesse, tema kohusetunne, töökus ning järjekindlus õppeülesannete täitmisel.

- Hoolsushindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppimisse ja ülesannetesse alati kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib oma võimete kohaselt, on ülesannete täitmisel püüdlik ja ilmutab omaalgatust ning viib alustatud töö lõpuni.
- Hoolsushindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppimisse ja ülesannetesse kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib oma võimete kohaselt.
- Hoolsushinde „rahuldav“ saab õpilane, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid ja muid kohustusi, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt.
- Hoolsushindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppimisse ja ülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli tegemata oma kodused õppeülesanded ning muud ülesanded koolis ja kodus.

6.10. Põhikooli lõpetamine

- 6.10.1. Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt „rahuldava“ tulemusega eesti keele ja matemaatika eksami ning ühe eksami omal valikul.
- 6.10.2. Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
- 1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
  - 2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.
- 6.10.3. Haridusliku erivajadusega õpilase, kelle individuaalne õppekava sätestab riikliku õppekavaga võrreldes teistsugused nõuded, lõpetamise aluseks on individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli lõpueksamitöö kohandamine, abivahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt

haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

7. Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korralduse aluseks on „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus“ § 55 ja Põhikooli riiklik õppekava § 16.

Õpilasel ja vanemal on õigus saada koolist teavet ja selgitusi koolikorralduse ning õpilase õiguste ja kohustuste kohta ning juhendamist ja nõustamist õppetööd käsitlevates küsimustes. Vanemate ja õpilaste järjepideva informeerimise otstarbeks on Põlva Kool lülitunud Stuudiumi, kust kõik õpilased ja lapsevanemad saavad pidevat teavet õpilase õpitulemuste ja käitumise kohta. Paremat kontakti kooli ja kodu vahel aitab hoida samuti Stuudiumi klassifoorum. Õpilaste õigused ja kohustused sätestab Põlva Kooli kodukord, mis baseerub õigussätetele. Kooli kodukord on avalikustatud kooli veebilehel.

Trimestrite jooksul läbivatest peamistest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest teavitavad õpilast nii klassijuhataja kui ka aineõpetajad iga uue trimestri algul. Planeeritavatest üritustest ja muudest ettevõtmistest annab õpilasele ja lapsevanemale ülevaate kooli veebilehel olev tööplan, mida pidevalt korrigeeritakse.

Kaks korda aastas korraldatakse koolis lastevanemate üldkoosolekud ning klassikoosolekud. Samuti toimuvad lapsevanema ja õpetaja kokkulepped kõnetunnid.

Olulisel kohal on arenguestlused õpilase, õpilase ja lapsevanemaga ning vajadusel ka perevestlused või ümarlauavestlused (õpilane, lapsevanem, aineõpetaja(d), tugipersonali liikmed). Arenguestlus korraldatakse õpilase arengu toetamiseks, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengueesmärkides.

Lisaks sellele korraldab kool õpilaste ja lapsevanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ja tagab õpilastele karjääriõpetuse ja individuaalvestluste kaudu karjääriteenuste kättesaadavuse.

8. Haridusliku erivajadusega õpilase õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

Tuge vajava õpilase toetamine koolis

Iga õpilane võib üldharidust omandades erinevatel põhjustel vajada õpitulemuste saavutamiseks õpetajate, tugispetsialistide ja teiste spetsialistide koostöös lühiajalist või alalist toetust, mida kool võimalustest lähtuvalt korraldab.

Õpetaja ülesanne on jälgida iga õpilase arengudünaamikat ja toimetulekut klassis, sh märgata teistest võimekamaid õpilasi ja neid, kelle õpijõudlus on madal. Õpilase toetamise vajaduse ilmnemisel on õpetaja ülesanne selgitada välja tuge vajava õpilase individuaalsed õpivajadused.

Klassijuhataja ülesanne on koostöö loomine kodu ja kooli vahel. Klassijuhataja jälgib ja analüüsib koostöös aineõpetajatega õpilase individuaalset arengut. Klassijuhataja ülesanne on toetada ja suunata õpilast õpiraskustega toimetulemisel ning teavitada õpilase vanemat.

Vähemalt korra aastas viib klassijuhataja õpilase ja tema vanemate osalusel läbi arenguestluse õpilase individuaalsete eelistuste ja võimete väljaselgitamiseks, arvestamiseks ja vajadusel toetamiseks.

Klassiõpetaja tutvub esimesse klassi astuva lapse koolivalmiduse kaardiga. Toe vajaduse ilmnemisel konsulteerib tugikeskuse juhiga.

Tugikeskuse juhi (HEVKO) ülesanne on korraldada erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks koolisisest meeskonnatööd ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist (PGS § 46 lg 1). Tugikeskuse juht selgitab välja õpilase õpet ja arengut takistavad asjaolud ning koordineerib õpilase juhtumipõhist koolisisest võrgustikutööd ja õpilase vanematega koostööd.

Tugikeskuse juht hindab koostöös tugispetsialistide, õpetajate ja lapsevanematega õpilase haridusliku toe vajadust. Läbiviidud hindamise tulemustele tuginedes teeb:

- 1) õpetajatele ja direktorile ettepanekuid edaspidise pedagoogilise töö korraldamiseks, koolis pakutava toe rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks;
- 2) ettepanekuid juhtkonnale erivajadustega õpilaste klasside või rühmade moodustamiseks;
- 3) korraldab koostöös õppejuhtidega tuge vajavate õpilaste õppe läbiviimist
- 4) juhendab ja nõustab õpetajat õpilasele individuaalse õppekava koostamisel ja individuaalse arengu jälgimise kaardi täitmisel;
- 5) korraldab koostööd tuge vajavate õpilaste vanematega;
- 6) hindab koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega rakendatava toe tulemuslikkust ning teeb ettepanekuid lapsevanematele ja direktorile edasisteks tegevusteks;
- 7) korraldab koostööd erinevate valdkondade spetsialistidega;
- 8) vajaduse korral loob võrgustiku õpilast ümbritsevate ametkondade vahel ja osaleb koolivälises võrgustikutöös.

Tugispetsialisti ülesanne on koostöös õpetajate, lapsevanemate, tugikeskuse juhi ja teiste tugispetsialistidega toetada õpilase arengut, võimetekohast õppimist ja sotsiaalseid oskusi.

Tugispetsialist:

- 1) hindab oma eriala kompetentsist lähtuvalt õpilase arengut ja toimetulekut õpikeskkonnas ning selgitab välja abi- ja toetuse vajaduse;
- 2) toetab ja suunab õpilast probleemide lahendamisel ning viib läbi õpilase arengut, toimetulekut ja sotsiaalset tegevusvõimet toetavaid tegevusi individuaalselt või rühmas;
- 3) nõustab ja toetab õpetajat õpilase õpitegevuse planeerimisel ning läbiviimisel, sobiva õppemetoodika ja õppevormi leidmisel, sobilike õppematerjalide, abivahendite valimisel ning kohandamisel, individuaalse õppekava koostamisel;

- 4) nõustab kooli juhtkonda tuge vajavate õpilaste õppe korraldamisel, õpilase vajadusi arvestava arengu- ja õpikeskkonna kujundamisel ning õpilase toetamiseks sobivate meetmete rakendamisel;
- 5) nõustab lapsevanemaid lapse toetamisega seotud küsimustes, teeb vajadusel koostööd teiste valdkondade spetsialistidega.

Abiõpetaja ülesandeks on koostöös õpetajaga toetada õppija arengut, sh abistada tuge vajavaid õpilasi kogu rühma või klassiga läbiviidavas töös õpetaja eelneval juhendamisel. Abiõpetaja osaleb nendes õppetundides ja -tegevustes, kus vajadus tuge vajava(te) õpilase(te) toetamise järele on kõige suurem. Abiõpetaja abistab õpetajat koolivälistel üritustel ja õppekäikudel.

8.1.Õpilasele vajaliku toe väljaselgitamine

Õpilasele vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine on sätestatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse 4. jaos §-des 46-53.

Kool lähtub õppe korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tagatakse õpilasele võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös. Põlva Koolis korraldab tuge vajavate õpilaste õpet koostöös juhtkonnaga kooli tugikeskus. Tugikeskuse koosseisu kuuluvad tugispetsialistid: tugikeskuse juht (HEV koordinaator), eripedagoog, sotsiaalpedagoogid, logopeedid ja psühholoog. Õpilase toevajaduse väljaselgitamist koordineerib tugikeskuse juht.

Kui õpilasel ilmneb mahajäämus õppetöös või ajutised raskused võimetekohaste õpitulemuste saavutamisel:

- 1) teavitatakse õpilase vanemat lähtuvalt Põlva Kooli kodukorras sätestatud lapsevanemate teavitamise korrast;
- 2) viiakse läbi õpilase pedagoogilis-psühholoogiline hindamine - kooli tugispetsialistid ja õpetajad hindavad õpilase õpihuvi ja motivatsiooni, õpioskusi, erinevates õppeainetes avalduvaid ainealaseid tugevaid ja nõrku külgi, sotsiaalseid oskusi, tunnetustegevust, emotsionaalset seisundit, käitumist koolis;
- 3) kooskõlastatult õpilase vanemaga teevad kooli tugispetsialistid vajadusel koostööd teiste valdkondade spetsialistidega väljastpoolt kooli, vajadusel soovitavad täiendavate uuringute läbiviimist (PGS § 46 lg 4).

Kui *õpilase hariduslik erivajadus* tuleneb tema *andekusest*, on tagatud talle järgmised toetavad tegevused: 1) vajadusel individuaalse õppekava rakendamine;

- 2) õpilase täiendav juhendamine aineõpetajate, teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt ning haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu;
- 3) tugevusrühmade moodustamine andekatele õpilastele;
- 4) osalemine koolisisestel, piirkondlikel, üleriigilistel ja rahvusvahelistel aineolümpiaadidel, ainevõistlustel, konkurssidel ja konverentsidel;
- 5) uurimusliku või praktilise töö koostamine;
- 6) huviringides, laulukoorides, treeningutel osalemine;

- 7) koolivälistes organisatsioonides õppimine, kusjuures seal saavutatud tulemusi arvestatakse kooli õppekava läbimisenä;
- 8) kooli ürituste korraldamine ja läbiviimine;
- 9) osalemine õpilasesinduse töös;
- 10) vahetusõpilasesinduse välisriiki õppima suundumine.

Aineühenduste ettepanekul võib moodustada õpperühmi täiendavaks tööks ainehuviliste õpilastega. Inglise keeles, matemaatikas ja eesti keeles võidakse alates 5. klassist aineühenduse otsuse alusel korraldada õppetööd tugevusrühmades.

8.2. Õpilasele vajaliku toe väljaselgitamine, tugimeetmete valik ja rakendamine

8.2.1. Õpilasele vajaliku toe väljaselgitamine

Õpilase võimetekohast arengut koolis on toetatakse erineval viisil:

- õppe toetamine tavaklassis;
- osalise õppe läbiviimine rühmas (õpiabi või tasemerühm) või individuaalselt;
- tugispetsialisti abi osutamine;
- õppe läbiviimine eriklassis.

Tulenevalt vajaliku toe mahust võib õpilasele pakkuda üldist (määrab kool), tõhustatud või erituge (määrab kooliväline nõustamismeeskond).

Kooli poolt rakendatav üldine tugi

Üldise toe vajaduse selgitab välja ja sekkumisi rakendab kool. Üldine tugi on õpetaja pakutav individuaalne lisajuhendamine, tugispetsialistide teenus ning vajaduse korral õpiabitundide korraldamine individuaalselt või rühmas.

Kui õpilasel ilmneb mahajäämus õppetöös ja/või ajutised raskused õpitulemuste saavutamisel, kohandavad klassi- või aineõpetajad õpet õpilase individuaalsest vajadusest ja võimetest lähtuvalt.

Õppe kohandamine on:

1. Õpilase täiendav pedagoogiline juhendamine ja õpetuse individualiseerimine klassiga koos töötades. Selleks võib õpetaja teha õpetamisel järgmisi muudatusi:

- täiendavate tööjuhendite selgitamine;
- erinevate raskusastmetega ülesannete andmine;
- õppematerjali kohandamine;
- taju ja mälu toetavate abimaterjalide koostamine;
- tööde täitmise käigus juhendamine;
- tööde sooritamiseks lisaaja võimaldamine.

2. Individuaalne lisaõpe ja tugi õppetundide väliselt kui individuaalsest juhendamisest ainetundides ei piisa

Kõikidel aineõpetajatel on konsultatsioonide ajad ja individuaalse õpiabi ajad, millest teavitatakse nii õpilasi kui vanemaid.

Kui õpetaja märkab, et tema osutatud õpetuse individualiseerimine tunnis ja tunniväline lisatöö ei anna oodatud tulemust, pöörduv ta edasise toe korraldamiseks tugikeskuse juhi poole.

Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart

Kui õpilasel ilmneb vajadus saada õppetöös teistest oluliselt erinevat juhendamist või õpimeetodeid, on vaja avada üldise toe osutamiseks tema individuaalse arengu jälgimise kaart. (PGS § 46 lg 7) Kaarti kantakse kooli poolt läbi viidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, testimise ja uuringute tulemused, õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ning koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitused, rakendatud tugi ja teenused ning hinnang nende tulemuslikkusele. Kaardi avab, teeb sissekanded ja vastutab selle täitmise eest klassijuhataja või -õpetaja. Kaardi täitmist ning soovituste sõnastamist suunab ja juhendab tugikeskuse juht.

Kui kooli poolt pakutud üldine tugi ei ole piisav õpilase toetamiseks vajalikul määral ega anna õpilase arengu seisukohalt soovitud tulemusi, on võimalus õpilasele taotleda tõhustatud või eritoe soovitust (PGS § 46 lg 6). Tõhustatud ja eritoe rakendamise soovituse koos täpsemate rakendamisjuhistega annab rajaleidja keskuse koolivälise nõustamismeeskond. Tõhustatud ja erituge saab kool rakendada õpilasele koolivälise nõustamismeeskonna soovituse kohaselt lapsevanema kirjalikul nõusolekul.

Koolivälise nõustamismeeskonna poolt soovitatud tugi

Tõhustatud tugi

Tõhustatud tugi määratakse õpilasele, kellel on püsiv õpiraskus, psüühika- või käitumishäire või muu tervises seisund või puue, mille tõttu vajab ta kas õpet eriklassis või pidevat tugispetsialisti teenust koos vähemalt ühega järgnevatest:

- individuaalne õppekava;
- osajaga õpe rühmas või individuaalselt;
- pidev individuaalne tugi klassis toimuva õppetöö ajal.

Eritugi

Eritugi määratakse õpilasele, kes tulenevalt tema raskest ja püsivast psüühikahäirest, intellekti, meele- või liitpuudest vajab õppes osalemiseks

- puudespetsiifilist õppekorraldust, -keskkonda, -metoodikat ja -vahendeid;

- pidevat tugispetsialistide teenust lõimituna sotsiaal- või tervishoiuteenustega;
- osaajaga õpet individuaalselt või rühmas või pidevat individuaalset tuge klassis;
- õpet eriklassis.

8.2.2. Tugimeetmete valik ja rakendamine

Individuaalne õppekava

Kool koostab õpilasele individuaalse õppekava juhul, kui:

- õpilasele rakendatakse õppekorraldust, mille puhul õpilane on väga vähesel määral kaasatud klassis läbiviidavasse õppesse;
- kui õpilase õppekava erineb klassi õppekavast;
- kui õpilase klassi läbimise aega muudetakse või kui õpilasele rakendatud kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse kasv või kahanemine võrreldes kooli või riikliku õppekavaga;
- kui kooliväline nõustamismeeskond on andnud soovitusel vähendada või asendada riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusi või vabastada kohustusliku õppeaine õppimisest;
- kui õpilane õpib toimetuleku- või hooldusõppel.

Käitumise tugikava

Käitumise tugikava koostamise eesmärk on toetada õpilase sotsiaalsete oskuste arendamist kooli ja kodu koostöös. Käitumise tugikava aitab toetada käitumiskeskustega õpilast, kelle igapäevane toimetulek koolis on häiritud oskamatusel mõista ja adekvaatselt reageerida enda ja kaaslaste emotsioonidele, millest tulenevalt on raskused suhtlemisel eakaaslaste ja täiskasvanutega.

Tugikava koostatakse ühises arutelus, milles osaleb õpilane, tema vanem ja tugikava koostaja (sotsiaalpedagoog, klassijuhataja). Arutelu tulemusena selgitatakse välja, milliseid oskusi on vaja arendada ja milliste oskuste omandamine on õpilase toimetulekuks hädavajalikud ja võimetekohased.

Tugikava rakendamisel jälgitakse õpilase käitumist, tulemused (edusammud, puudujäägid) dokumenteeritakse.

Lihtsustatud õpe

Rakendatakse õpilasele koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel. Lihtsustatud õppel olevad õpilased võivad õppida eriklassis või olla kaasatud tavaklassi. Tavaklassis õppivatele lihtsustatud õppel õpilastele koostatakse individuaalne õppekava lähtuvalt põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast. Õpetamisel kasutatakse jõukohast õppevara ja sobilikke eri pedagoogilisi meetodeid.

Toimetulekuõpe

Rakendatakse õpilasele koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel. Õpilasele koostatakse individuaalne õppekava. Selle koostamisel lähtutakse põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast toimetuleku tasemel.

Koduõpe tervislikel põhjustel

Kool koostab koostöös lapsevanemaga õpilase võimeid ja erivajadusi arvestava individuaalse õppekava, lähtudes ravi- või eriarsti ning koolivälise nõustamismeeskonna soovitustest.

Õpiabitunnid individuaalselt või rühmas.

Õpiabi toetab ainealaste õpiraskustega ja välja kujunemata õpioskustega ning suulise ja/või kirjaliku kõne probleemidega õpilasi, kellel vaatamata klassi- ja aineõpetaja abile, õppe diferentseerimisele ja individualiseerimisele on püsivad raskused õpitulemuste saavutamisel. Õpilane osaleb lisaks klassis õpetaja poolt pakutavale abile tugispetsialisti või õpiabialase täiendkoolituse läbinud õpetaja poolt organiseeritud individuaal- või rühmatunni tegevustes.

Õpiabi vajavad õpilased:

- kelle suulise ja kirjaliku kõne areng võrreledes eakohasega on aeglasem või raskendatud;
- kellel esinevad raskused lugemisel, tekstiloomel ja kirjutamisel ning arvutamisel;
- kellel on keskendumise, mõistmise ja meeldejätmise raskus; · kes ei oska tekstist leida ja välja tuua olulist, ei oska seoseid luua;
- kellel on emotsionaalsed ja/või käitumisraskused.

Rühma moodustamisel võetakse arvesse õpilase erivajaduse iseloomu, aineõpetajate ja tugispetsialistide arvamust, tugikeskuse juhi ja/või koolivälise nõustamismeeskonna soovitust (PGS § 26 lg 5).

Õpiabirühma töös osalemiseks:

- 1) avab klassijuhataja või -õpetaja õpilasele individuaalse arengu jälgimise kaardi, teeb sellesse esmased sissekanded ja lisab põhjendatud soovitused rühmatöök; 2) annab lapsevanem nõusoleku.

Õpiabitundide tõhusust hinnatakse õpilasega tegelevate tugispetsialistide ja aineõpetajate poolt kord õppeaastas, tulemused fikseeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.

Õpe temporühmas

Temporühm on ühes klassis või paralleelklassis konkreetsetes õppeaines õppetöö läbiviimiseks õpilaste teadmiste ja oskuste taseme alusel moodustatud rühm, eesmärgiga tõhusamalt

korraldada ja läbi viia õpilastele võimetekohast õpet. Õpet temporühmas viib läbi klassi- või aineõpetaja. Temporühm moodustatakse üldjuhul üheks õppeaastaks.

Eriklassi moodustamine

Tõhustatud ja erituge vajavatele õpilastele võib kool moodustada õppetöö läbiviimiseks ja vajaliku toe pakkumiseks eriklasse. Eriklasside moodustamisel arvestatakse erivajaduse iseloomu ning tugikeskuse juhi ja koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi.

8.3. Erisused tasemetööde ja põhikooli lõpueksamite sooritamisel

8.3.1. Tasemetööde sooritamine

Tasemetöö korralduses ja/või sooritamise viisis võidakse teha õpilase erivajaduse tõttu tema jaoks muudatusi. Kooli direktor saab võimaldada õpilasele tasemetöö sooritamiseks eritingimusi, kui õpilane on võimeline saavutama ettenähtud õpitulemusi klassikaaslastega võrdväärset tasemel, kuid vajab selleks oma erivajadusest tulenevalt kauem aega, teistsugust töövormi vms.

Kooli direktori otsusel õpilasele võimaldatud eritingimused tuleb kanda eksamite infosüsteemi nelja tööpäeva jooksul peale tasemetöö toimumist vastavalt sellele, kuidas reaalselt eritingimusi rakendati. 3.klassi tasemetöö puhul kantakse õpilasele võimaldatud eritingimused paberprotokollile.

Lihtsustatud õppekava järgi õppiv õpilane tasemetöid sooritama ei pea.

8.3.1. Põhikooli lõpueksamite sooritamine

Haridusliku erivajadusega (HEV) õppija eksamid peaksid toimuma sarnases vormis ja tingimustel, nagu on toimunud ka tema õppetöö koolis. Üldjuhul võimaldataksegi eksamineerimiseks eritingimusi õpilasele, kes on haridusliku erivajaduse tõttu toetatud ka igapäevases õppetöös ning kelle erivajaduse olemasolu kohta on märge Eesti Hariduse Infosüsteemis.

Haridusliku erivajadusega õpilasel on põhikoolis lõpueksamite sooritamiseks neli võimalust:

- ühtsete põhikooli lõpueksamite sooritamine võrdväärsetel tingimustel;
- ühtsete põhikooli lõpueksamite sooritamine eritingimustel;
- koolieksami sooritamine, kui nõustamiskomisjoni soovitusel on antud aines vähendatud taotletavaid õpitulemusi;
- koolieksamite sooritamine, kui õpilane õpib lihtsustatud õppekava järgi (eesti keel, matemaatika, kooli poolt määratud valikeksam).

9. Karjääriteenuste korraldus

- 9.1. Karjääriteenust käsitletakse läbiva teemana „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” nii aineõppes kui ka projektipõhiselt.
- 9.2. Tegevused ja teemad kavandatakse kooli üldtööplaanis, klassijuhatajate ja karjäärinõustaja töökavades, karjääriõpetuse töökavas ning erinevate õppeainete ainekavades.
- 9.3. Karjääriõppe eesmärgid
- aidata õpilastel arendada teadlikkust iseendast;
  - anda teavet muutuvast töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest;
  - kujundada hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ning eneseteostust.
- 9.4. Karjääriteenuse kaudu aidatakse õpilasel saada tuge, kui õpilane vajab abi või nõu
- suuna või valikainete valikul;
  - oma tuleviku ja karjääri planeerimisel;
  - kui õpilane kahtleb oma valitud suuna sobivuses;
  - oma õpingute ühildamisel õppekavavälise tegevusega;
  - individuaalsel õppekaval õppimise ja individuaalse õppekava taotlemise kohta;
  - õppekavavälise tegevuse või õppimise otsimise kohta;
  - eneseanalüüsi koostamisel;
  - vestlusteks valmistumisel gümnaasiumisse astumiseks.
- 9.5. Karjääriõppe korralduskava prioriteetid
- keskenduda karjääriõppe terviklikkuse saavutamisele;
  - parendada karjääriõppe kvaliteeti;
  - suurendada õpilaste huvi oma karjäärikujundamisega seotud teemade vastu;
  - püüda pakkuda õpilastele valikuvõimalusi osaleda erinevates karjääriplaneerimist toetavates tegevustes.
- 9.6. Tegevused
- karjäär ja elukestev õpe läbiva teemana ainetundides;
  - teemakohased loengud;
  - karjääriteemalised õpitoad;
  - õppekäigud ettevõtetesse;
  - karjääriinfo stend; õppekirjanduse kogu ruumides;
  - karjääriinfo stend;
  - õpilasalgatused;
  - võimete ja muud kutsesobivustestid;
  - tegevuse kajastamine kooli veebilehel ja koolilehes;
  - õpilaslaad;
  - kohtumised erinevate ametite esindajatega;
  - personaalne ja grupinõustamine;
  - mõttekojad lastevanematele ja õpetajatele

10. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Õpetajate koostöö ja töö planeerimise aluseks on õppekava väljundipõhisus. Õpetamise aluseks ei ole õppesisu vaid õpitulemused. Õppesisu käsitlemisel teeb aineõpetaja valiku arvestusega, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üldpädevused ning valdkonna- ja ainepädevused oleksid saavutatud.

Õpetaja koostab töökava mitte õpikust lähtuvalt, vaid õpitulemustest lähtuvalt. Õpetaja töökava koostamise eesmärgiks on kirjeldada taotletavate õpitulemusteni jõudmist. Planeerib ära, kuidas toimub lõpptulemuse hindamine. Olenevalt aineest võib olla erinevaid variante (mitte ainult kontrolltöö). Oma aine hindamise viisi selgitab õpetaja õppeaasta algul nii õpilastele kui ka lapsevanematele.

Töökava on tegevuskava, mis kajastab õpitulemusi, ajakulu, õppe sisu ja õppetegevusi.

Kooli ainekava ja isikliku töökava alusel kavandab õpetaja eelnevalt iga õppetunni kava. Vorm, kuidas õpetaja õppetunni kava koostab, on õpetaja valida. Algajaid õpetajaid abistavad töökavade ja tunnikavade koostamisel juhtkonna poolt määratud pedagoogid.

Tagamaks õppekava rakendumine, üldpädevuste kujunemine ning lõiming, viiakse Põlva Koolis läbi projekte. Läbi erinevate projektide seostatakse eraldiseisvaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi ning õpetatakse neid oskusi reaalses elus rakendama.

Peale projekti toimumist viiakse läbi selle tulemuste analüüs lähtuvalt püstitatud eesmärkidest (määratletakse tulemuste ja protsessi tugevused ja nõrkused) ning kavandataksearendustegevused edaspidiseks.

11. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

11.1 Õppekava vaadatakse tervikuna üle, tehakse vajalikud parandused ja täiendused iga 3 aasta järel.

11.2 Vajadusel (RÕK muudatused, kooli huvigruppide põhjendatud ettepanekud, vallavalitsuse ettepanekud jne.) vaadatakse ÕK üle korra aastas. Vajalikud muudatused arutatakse läbi metoodilises komisjonis, kinnitatakse õppenõukogus ja viiakse sisse ÕK elektroonilisse kujusse hiljemalt kooliaasta viimaseks õppepäevaks.

11.3 Õpetaja töökavasid õppekava osana täiendab õpetaja vastavalt vajadusele.

12. Rakendussätted

Põlva Kooli õppekava jõustub 01.09.2017